

Diarienummer: REV 2021-00095
Handläggare: Vilma Lisboa Skarp
E-post: vilma.lisboa.skarp@vgregion.se
Revisionsenheten
Västra Götalandsregionen
2021-11-03

Fördjupad granskning

Stödåtgärder till Västra Götalandsregionens externa parter

Innehåll

Sammanfattning	3
Granskningens utgångspunkter	4
Resultat av granskningen	6
<i>Nämnder och styrelser har utformat en god styr- och kontrollmiljö för stödåtgärder avseende covid-19 till externa parter</i>	6
Styrande dokument och formalia	6
Beslut i respektive nämnd och styrelse	6
Bedömning	9
<i>Nämnders och styrelsers stödåtgärder har i huvudsak utgått från ändamålsenliga riskanalyser och kontroller</i>	10
Riskanalyser och kontroller	10
Bedömning	12
<i>Nämnder och styrelser har följt upp och utvärderat de stödåtgärder som har vidtagits</i> 13	
Samordning av arbetet med stödåtgärder till externa parter har skett i arbetsgruppen 13	
Bedömning	15
Sammanfattande bedömning	16

Sammanfattning

När coronapandemin drabbade Sverige våren år 2020 vidtog regeringen på kort tid ett antal omfattande åtgärder för att mildra pandemins effekter på ekonomin. Liksom övrig verksamhet drabbades Västra Götalandsregionens externa samarbetsparter av verksamhetsmässiga och ekonomiska konsekvenser av pandemin. Inom några områden föreslog regionstyrelsen att berörda nämnder och styrelser skulle fatta beslut om vissa ändringar för att Västra Götalandsregionen skulle kunna fullfölja sina uppdrag. Förslaget om ändringar gällde vissa externa samarbetsparter som på grund av Covid-19 tappade väsentliga intäkter som var kopplade till uppdraget från Västra Götalandsregionen (biljettintäkter, resande och resebeställningar med mera).

Syftet med granskningen har varit att bedöma om nämnder och styrelser har utformat en tillräcklig intern styrning och kontroll vid lämnande av stödåtgärder eller förändrande villkor avseende covid-19 till externa parter.

Nedan presenteras revisionsfrågorna med tillhörande bedömning.

Har nämnder och styrelser utformat en god styr- och kontrollmiljö för stödåtgärder avseende covid-19 till externa parter?

Vår bedömning är att nämnder och styrelser har utformat en god styr- och kontrollmiljö för stödåtgärder avseende covid-19 till externa parter.

Har nämnder och styrelsers stödåtgärder utgått från ändamålsenliga riskanalyser och kontroller?

Vår bedömning är att nämnders och styrelsers stödåtgärder har i huvudsak utgått från ändamålsenliga riskanalyser och kontroller.

Har nämnder och styrelser följt upp och utvärderat de stödåtgärder som har vidtagits till externa parter?

Vår bedömning är att nämnder och styrelser har följt upp och utvärderat de stödåtgärder som har vidtagits.

Vår sammanfattande bedömning är att nämnder och styrelser har utformat en tillräcklig intern styrning och kontroll vid lämnande av stödåtgärder eller förändrade villkor avseende covid-19 till externa parter.

Granskningens utgångspunkter

Bakgrund

När coronapandemin drabbade Sverige våren år 2020 vidtog regeringen på kort tid ett antal omfattande åtgärder för att mildra pandemins effekter på ekonomin. Liksom övrig verksamhet drabbades Västra Götalandsregionens externa samarbetsparter av verksamhetsmässiga och ekonomiska konsekvenser av pandemin.

Huvudinriktningen för Västra Götalandsregionen har varit att fullfölja enligt vad som gäller i avtal, överenskommelse och krav med mera.

Inom några områden föreslog regionstyrelsen att berörda nämnder och styrelser skulle fatta beslut om vissa ändringar för att Västra Götalandsregionen skulle kunna fullfölja sina uppdrag. Förslaget om ändringar gällde vissa externa samarbetsparter som på grund av Covid-19 tappade väsentliga intäkter som var kopplade till uppdraget från Västra Götalandsregionen (biljettintäkter, resande och resebeställningar med mera).

Revisionskollegiet har i sin riskanalys pekat på att det kan finnas risker för att styrelser/nämnder inom Västra Götalandsregionen kan ha brustit i sina kontroller vid lämnande av stöd eller förändrade villkor till externa parter.

Mot denna bakgrund har revisorskollegiet gett revisionsenheten i uppdrag att granska stödåtgärder till regionens externa parter.

Granskningens syfte och revisionsfrågor

Syftet med granskingen har varit att bedöma om nämnder och styrelser har utformat en tillräcklig intern styrning och kontroll vid lämnande av stödåtgärder eller förändrande villkor avseende covid-19 till externa parter.

Granskingen ska besvara följande revisionsfrågor:

- har nämnder och styrelser utformat en god styr- och kontrollmiljö för stödåtgärder avseende covid-19 till externa parter?
- har nämnder och styrelser stödåtgärder utgått från ändamålsenliga riskanalyser och kontroller?
- har nämnder och styrelser följt upp och utvärderat de stödåtgärder som har vidtagits till externa parter?

Avgränsning

Granskingen avser kulturnämnden, servicenämnden, fastighetsnämnden och Västtrafik AB.

Revisionskriterier

- Kommunallagen (2017:725): 6 kap. 6 §, om nämnders och styrelserns ansvar för verksamheten samt 2 kap. 8 § stöd till andra näringsverksamheter
- Regionens policy för styrning, beslutad av Regionfullmäktige 2019-05-28, RS 2019-02491
- Vägledning för nämnders och styrelserns arbete, RS 2017-12-12
- Konsekvenser av covid-19 för Västra Götalandsregionens externa parter övervägande om beslutsfattande och ställningstagande 2020-04-07. RS 2020-02485
- Förlängning av åtgärder gentemot externa parter med anledning av covid-19, uppföljning av regionstyrelsens beslut 25 augusti 2020, RS 2020-02485
- Förlängning av åtgärder gentemot externa parter med anledning av covid-19, uppföljning av regionstyrelsens beslut 15 december 2020, RS 2020-02485
- Reglemente/ägardirektiv för nämnderna och bolag.

Ansvariga nämnder/styrelser

Följande nämnder/styrelser ingår i granskningen:

- Kulturnämnden
- Västtrafik AB
- Servicenämnden
- Fastighetsnämnden.

Metod

Genomgång av de riktlinjer och rutiner som har betydelse för styrningen av arbetet av stödåtgärder till externa parter har gjorts. Vidare har vi genomfört intervjuer med berörda tjänstepersoner inom respektive förvaltning/bolag.

Granskningsansvarig och kvalitetskontroll

Granskningsansvarig har varit Vilma Lisboa Skarp.

Kvalitetskontroll har gjorts av Kari Aartojärvi.

Resultat av granskningen

Nämnder och styrelser har utformat en god styr- och kontrollmiljö för stödåtgärder avseende covid-19 till externa parter

Styrande dokument och formalia

Regionstyrelsen beslutade i april år 2020 enligt tjänsteutlåtande ”Konsekvenser av covid-19 för Västra Götalandsregionens externa parter-övervägande om beslutsfattande och ställningstagande¹”. I tjänsteutlåtandet framgick att huvudinriktningen var att Västra Götalandsregionen fullföljer enligt vad som gäller i avtal, överenskommelser, krav och kvalitetsböcker med mera. För några avtalsområden föreslog regionstyrelsen att berörda styrelser och nämnder skulle fatta beslut om vissa förändringar för att Västra Götalandsregionen skulle kunna fullfölja sitt uppdrag. Förslaget om förändringar gällde vissa externa samarbetsparter som på grund av covid-19 inte längre fick prestationsbaserade intäkter från Västra Götalandsregionen och/eller tappade andra väsentliga intäkter som var kopplade till uppdraget från Västra Götalandsregionen (biljettintäkter, resande, vårdintäkter, resebeställningar med mera).

Här ska nämnas att förhållandena har varit olika för olika avtalsområden. I ovannämnda tjänsteutlåtande framgår totalt 13 olika beslutspunkter som rör regionens olika nämnder/styrelser. Nedan framgår följande exempel;

- stöd till beställningscentral och ekonomisk garanti till taxi där det behövs för att upprätthålla sjukresor och färdtjänst i alla delar av Västra Götalandsregionen
- upparbetade kostnader för kulturarrangemang med mera som ställs in återkrävs inte och stipendier inom kultur används i utökad utsträckning
- beslut om utvidgad delegation för justering av avtal och möjlighet till förskottering och snabbare betalning för att säkerställa leveranser av tjänster och viktigt material.

Beslut om ovanstående nämnda åtgärder skulle fattas skyndsamt och gälla från och med den 1 april till och med den 31 augusti år 2020. Regionstyrelsen angav att syftet med beslutet var att bidra till samhällets robusthet och återhämtning till ett normalläge så snabbt som möjligt. Regionstyrelsen har senare förlängt beslutet i flera omgångar, senast vid sammanträdet 2021-06-15 att gälla till och med 2021-12-31.

Beslut i respektive nämnd och styrelse

Regionstyrelsen tog, som tidigare har nämnts, sitt första beslut 14 april år 2020 om att Västra Götalandsregionen skulle underlätta återgången till ett nytt normalläge efter

¹ Konsekvenser av covid-19 för Västra Götalandsregionens externa övervägande om beslutsfattande och ställningstagande” 2020-04-07. RS 2020-02485

pandemin. I beslutet framgick att varje nämnd, vid behov skulle ta beslut för att bidra till ett robust samhälle och minska skadorna av pandemin.

Av vägledning för nämnders och styrelser arbete ² framgår att nämnden/styrelsen ska säkerställa att beslutsunderlag är tillräckliga för att kunna bedöma ärendet/förslaget och fatta beslut. Beroende på ärendets karaktär behövs olika information i beslutsunderlaget till exempel riskanalys vid förslag om förändring, kostnadskalkyl och förslag till finansiering och redovisning av hur uppföljning ska ske.

Fastighetsnämnden

Regionstyrelsen uppmanade i beslutet ³ fastighetsnämnden att överväga åtgärder om hyresanstånd och hyresrabatter.

Revisionsenheten har noterat att enligt protokoll från fastighetsnämnden 20 maj år 2020, beslutade nämnden att hyresrabatt skulle beviljas för externa hyresgäster som hyr lokaler av Västra Götalandsregionen genom Västfastigheter.

I tjänsteutlåtandet ”Hyresrabatt med anledning av covid-19⁴” framgår Västfastigheters bedömning av den hyresrättsliga grunden för nedsättning av hyran. I underlaget framgår de ekonomiska konsekvenserna kopplat till de åtgärder som fastighetsnämnden vidtagit mot externa parter i samband med covid-19. Dessa har i huvudsak varit hyresrabatter. I tjänsteutlåtandet framgår att den beslutade hyresrabatten innebar ett hyresbortfall om cirka 18,8 miljoner kronor för perioden 1 april år 2020 till 30 september år 2021.

I tjänsteutlåtandet framgår även information om finansiering och resurskonsekvenser av beslutet.

Vi har i vår granskning noterat att det i tjänsteutlåtandet inte framgår hur uppföljning av beslutet ska ske.

Kulturnämnden

Regionstyrelsen uppmanade i beslutet ⁵ kulturnämnden att upparbetade kostnader för kulturarrangemang med mera som ställdes in inte skulle återkrävas och stipendier inom kultur skulle användas i utökad utsträckning.

Revisionsenheten har noterat att enligt delegeringsprotokoll med beslutsdatum 17 april från år 2020 beslutade kulturnämndens ordförande i linje med regionstyrelsens beslut. Anledningen till att kulturnämndens ordförande tog beslutet var att ärendet ansågs vara så brådskande att kulturnämndens avgörande inte kunde avvaktas enligt 6 kap 39 § kommunlagen och punkt 5 i kulturnämndens delegeringsordning.

I delegeringsprotokoll med beslutsdatum 17 april från år 2020 framgår att det ekonomiska konsekvenserna av beslutet uppgår till 3,9 miljoner kronor. Beslutet skickades till kulturnämnden för anmälan.

² Vägledning för nämnders och styrelser arbete, dnr RS 2017-12-12

³ Konsekvenser av covid-19 för Västra Götalandsregionens externa övervägande om beslutsfattande och ställningstagande” 2020-04-07. RS 2020-02485

⁴ Hyresrabatt med anledning av covid-19, Dnr FAST 2020-00625

⁵ Konsekvenser av covid-19 för Västra Götalandsregionens externa övervägande om beslutsfattande och ställningstagande” 2020-04-07. RS 2020-02485

Tjänsteutlåtandet ”Stöd och åtgärder till det regionala kulturlivet till följd av Covid 19⁶” som kulturnämnden beslutade om, innehöll totalt 14 beslutspunkter och berörde i huvudsak stöd till fria kulturutövare samt mindre kulturorganisationer då efterfrågan avstannat och arrangemang ställts in. Några av beslutspunkterna var mer av generell karaktär och avsåg många olika verksamheter inom en stödform medan vissa beslutspunkter fokuserade på omfördelningar/förstärkningar av budgeten med syfte att förstärka kulturen. Exempelvis beslutades att stödet till långsiktiga uppdrag, stödet till kulturstrategiskt utvecklingsstöd samt medel till organisationer med verksamhetsstöd inte skulle förändras negativt trots att verksamheten för flera organisationer ställdes in med anledning av Covid-19.

Kulturnämnden godkände, i enlighet med regionstyrelsens beslut⁷, att avsteg skulle göras för redan beviljade projektmedel så att dessa inte skulle återkrävas för redan upparbetade kostnader, då verksamheten hade förändrats med anledning av Covid-19.

I tjänsteutlåtandet framgår även information om finansiering och resurskonsekvenser av beslutet.

Vi har i vår granskning noterat att det i tjänsteutlåtandet inte framgår hur uppföljning av beslutet ska ske.

Västrafik AB

Regionstyrelsen uppmanade i beslutet⁸ kollektivtrafiken att ge stöd till beställningscentral och ekonomisk garanti till taxi där det behövdes för att upprätthålla sjukresor och färdtjänst i alla delar av Västra Götalandsregionen.

Revisionsenheten har noterat att enligt protokoll från Västrafiks styrelse beslutades om ovanstående punkter dels den 24 april år 2020 (beställningscentralen i syfte att upprätthålla sjukresorna), dels 1 juni år 2020 (sjukresor och färdtjänst). Beslutet om tilläggsavtalet innebar i stora drag att bolaget bytte prismodell, det vill säga man gick från en helt rörlig prismodell till att teckna ett tilläggsavtal som innebar att de garanterades en fast ersättning motsvarande 80 procent av budgeterad nivå. Detta under mars till och med juni månad år 2020 samt vid behov att förlänga avtalet till och med juli månad år 2020. I underlaget framgår den ekonomiska konsekvensen av att Västrafik AB garanterade en ersättning motsvarande 80 procent av budgeterad nivå för perioden, denna innebar cirka 1,2 miljoner kronor per månad.

I beslutsunderlag ”Anropsstyrd trafik - Beställningscentralen (covid-19)” och ”Konsekvenser av covid-19-säkerställande av specialfordon inom Anropsstyrd trafik” framgår en ärendegenomgång i respektive beslutsunderlag. Information framgår om vad som ligger till grund för beslutet samt dess risker.

Vidare framgår en ekonomisk analys med dess ekonomiska konsekvenser av beslutet samt återrapportering/uppföljning av beslutet till styrelsen (för ärende angående beställningscentralen).

6 Stöd och åtgärder till det regionala kulturlivet till följd av Covid-19, Dnr KUN 2020-00218

7 Konsekvenser av covid-19 för Västra Götalandsregionens externa övervägande om beslutsfattande och ställningstagande” 2020-04-07. RS 2020-02485

8 Konsekvenser av covid-19 för Västra Götalandsregionens externa övervägande om beslutsfattande och ställningstagande” 2020-04-07. RS 2020-02485

För ärendet angående specialfordon har vi noterat att det i ovanstående beslutsunderlag inte framgår hur uppföljning av beslutet ska ske.

Servicenämnden

Regionstyrelsen uppmanade i beslut⁹ servicenämnden att skyndsamt tillämpa reglerna om förskottsbetalning och andra betalningsvillkor. Beslutet innebar en möjlighet till förskottbetalningar samt snabbare betalning. Regionstyrelsen har senare förlängt beslutet i flera omgångar, senast vid sammanträdet 2021-06-15 att gälla till och med 2021-12-31. Mot bakgrund av en god materialtillgång inom Västra Götalandsregionen och en stabilisering av den globala marknaden har regionservice vid beredning av beslutet meddelat koncernkontoret att förvaltningen inte ser behov av att inriktningen förlängs men inte heller motsätter sig en förlängning.

Servicenämnden har inte tagit särskilt beslut i frågan om utökade möjligheter till förskottsbetalning till leverantörer. Däremot har servicenämnden fått kontinuerlig information om regionstyrelsens beslut och om dess förlängningar avseende åtgärder gentemot externa parter¹⁰.

I servicenämndens reglemente¹¹ framgår att nämnden har i uppdrag att svara för leverans av servicetjänster åt nämnder och styrelser. Leverans av servicetjänster ska ske enligt den av regionstyrelsen fastställda tjänstekatalogen. Det är ekonomiservice inom regionservice som har ansvar för förvaltningarnas/bolagens fakturahantering och därmed ansvaret för att säkerställa förskottsutbetalningar och betalningar till regionens leverantörer.

Av våra intervjuer har framgått att ekonomiservice inte har behövt använda sig av möjligheten till förskottsutbetalningar och snabbare betalning i någon större utsträckning. För ekonomiservice har det endast varit aktuellt för några få fakturor där de har registrerat kortare betalningsdatum men det har främst varit mot privata vårdgivare och för skyddsutrustning.

Bedömning

Vår bedömning är att nämnder och styrelser har utformat en god styr- och kontrollmiljö för stödåtgärder avseende covid-19 till externa parter.

Beslut har tagits i respektive nämnd och styrelse

I regionstyrelsens beslut ”Konsekvenser av covid-19 för Västra Götalandsregionens externa övervägande om beslutsfattande och ställningstagande” uppmanade regionstyrelsen samtliga granskade nämnder att överväga åtgärder som syftade till att minska skadorna av pandemin och bidra till ett normalläge så snabbt som möjligt.

Vi har noterat att samtliga berörda nämnder har skyndsamt övervägt och beslutat om de åtgärder i enlighet med regionstyrelsens uppmaning i beslutet.

⁹ Konsekvenser av covid-19 för Västra Götalandsregionens externa övervägande om beslutsfattande och ställningstagande” 2020-04-07. RS 2020-02485

¹⁰ Protokoll från servicenämnden, 2021-09-23 § 93

¹¹ Reglemente Servicenämnd RS 2018-03535

Beslutsunderlagen är i huvudsak tillräckliga

Av vägledning för nämnders och styrelser arbete¹² framgår att nämnden/styrelsen ska säkerställa att beslutsunderlag är tillräckliga för att kunna bedöma ärendet/förslaget och fatta beslut. Beroende på ärendets karaktär behövs olika information i beslutsunderlaget till exempel; riskanalys vid förslag om förändring, kostnadskalkyl och förslag till finansiering och redovisning av hur uppföljning ska ske.

I vår granskning har vi noterat att beslutsunderlagen i huvudsak är tillräckliga. Genomgående finns information om vad som ligger till grund för beslutet. Vi har dock noterat några avvikelser där det inte alltid framgår i beslutsunderlagen hur uppföljning av beslutet ska ske. Gedigna beslutsunderlag är en viktig del av handläggningen varför det är viktigt att beakta alla delar i utformning av ett beslutsunderlag.

Nämnders och styrelser stödåtgärder har i huvudsak utgått från ändamålsenliga riskanalyser och kontroller**Riskanalyser och kontroller**

Policy för styrning i Västra Götalandsregionen¹³ innehåller grundläggande principer för styrning i Västra Götalandsregionen. En tillräcklig intern kontroll innebär ett strukturerat arbetssätt som integreras i organisationen. Nämnder och styrelser ska säkerställa den egna styrningen genom löpande uppföljning och kontroller. Vidare framgår att riktade kontroller utförs för att inom rimliga gränser säkerställa att styrningen är tillräcklig, att målen med verksamheten kan nås och att detta sker på ett effektivt sätt.

Regionstyrelsen beslutade den 12 maj år 2020 § 139, att uppmana nämnder, styrelser och bolagsstyrelser att med anledning av coronapandemin besluta om genomlysning och eventuell revidering av riskanalys och plan för intern kontroll för år 2020.

Fastighetsnämnden

Fastighetsnämnden har, efter regionstyrelsens uppmaning, haft uppe frågan angående en eventuell revidering av riskanalysen. Nämnden bedömde inte att risker hade tillkommit så att ändring av befintlig plan behövde göras. Förhöjda risker kontrolleras inom ramen för årets internkontrollplan, och nya risker har hanterats i en särskild ledningsgrupp för covid-19.

Revisionsenheten har noterat att fastighetsnämnden inte har formulerat några risker i nämndens riskanalys eller kontroller i internkontrollplanen för år 2021 rörande covid-19 eller stödåtgärder till externa parter.

¹² Vägledning för nämnders och styrelser arbete, dnr RS 2017-12-12

¹³ Policy för styrning i Västra Götalandsregionen, dnr RS 2019-02491

Kulturnämnden

Kulturnämnden gav vid sitt sammanträde 2020-06-17 kulturchefen i uppdrag att göra en genomlysning av nämndens plan för intern kontroll för år 2020 och återkomma till nämndsammanträdet 2020-08-21 med resultatet. Vår granskning har visat att kulturnämnden har uppdaterat sin riskanalys i enlighet med regionstyrelsens uppmaning.

I vår granskning har vi även noterat att kulturnämnden har formulerat en risk i sin riskanalys för år 2021 som berör externa samverkanspartners minskade resurser. I kontrollplanen för år 2021 framgår kontroll av viktiga aktörers kulturbudgetar. Kontrollen syftar till att bedöma viktiga samarbetspartners ekonomiska utveckling och genomförandekraft. Kontrollen ska ske genom bevakning och kontinuerlig kontakt med utförare med uppdrag och stöd av kulturnämnden med särskild bevakning på effekter av covid-19 pandemin. Kontrollen ska följas upp i slutet av år 2021.

Västtrafik AB

Med anledning av regionstyrelsens uppmaning presenterades de övergripande riskerna för Västtrafiks styrelse och bearbetades på en särskild workshop i samband med styrelsesammanträde i juni år 2020. Särskild hänsyn har tagits till befintlig situation utifrån samhällets och bolagets påverkan av covid-19. Några av de risker som nämns i styrelsens riskanalys är bland annat risken för ökade kostnader på längre sikt på grund av att befintliga avtalsmodeller för trafikavtalen med rörliga incitament ej kan användas i samma utsträckning efter pandemin. Samt risk för att leveranser av trafik försvåras på grund av restriktioner från Folkhälsomyndighetens avseende covid-19 då det finns begränsad tillgång till fordon och förare. Här framgår även risk för problematik när resandet ökar och restriktionerna kvarstår.

Vi har noterat att det i styrelsens kontrollplan för år 2021 inte framgår direkta kontroller som har koppling till covid-19 eller stödåtgärder till externa parter.

Enligt uppgift från bolaget görs dock löpande avstämningar av de frågor som tangerar området stödåtgärder till externa parter med styrelsen.

Servicenämnden

Servicenämnden gjorde en genomlysning av sin riskanalys och plan för intern kontroll, i enlighet med regionstyrelsens uppmaning, men bedömde att det inte fanns anledning att revidera riskanalysen med anledning av coronapandemin¹⁴.

Vi har i vår granskning noterat att servicenämnden inte har formulerat några risker i nämndens riskanalys eller kontroller i internkontrollplanen för år 2021 rörande covid-19 eller stödåtgärder till externa parter.

14 Protokoll från servicenämnden, 2020-09-17 § 67 Uppföljning servicenämndens plan för intern kontroll 2020 med anledning av pandemin. Diarienummer SN 2020-00842

Bedömning

Vår bedömning är att nämnders och styrelser stödåtgärder har i huvudsak utgått från ändamålsenliga riskanalyser och kontroller.

Riskanalyser och kontroller

Regionstyrelsen beslutade den 12 maj år 2020 § 139 att uppmana nämnder, styrelser och bolagsstyrelser att med anledning av coronapandemin besluta om genomlysning och eventuell revidering av riskanalys och plan för intern kontroll för år 2020.

Vår granskning har visat att samtliga nämnder/styrelser har, i enlighet med regionstyrelsens uppmaning, gjort en genomlysning av sin riskanalys och även för några fall gjort en revidering av riskanalys och plan för intern kontroll för år 2020.

Vi har noterat att Västtrafik AB och kulturnämnden har formulerat risk/er i sin riskanalys som berör nämndens/styrelsens påverkan av coronapandemin. Däremot bedömde fastighetsnämnden och servicenämnden att inga nya risker hade tillkommit med anledning av coronapandemin varför nämnderna inte gjorde någon ändring av befintliga riskanalyser eller kontrollplaner.

Nämnder och styrelser har följt upp och utvärderat de stödåtgärder som har vidtagits

I kommunallagens 6 kap, 6§ framgår att nämnd/styrelse var och en inom sitt område ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt de bestämmelser i lag eller annan författning som gäller för verksamheten. De ska också se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.

I Policy för styrning i Västra Götalandsregionen¹⁵ framgår att nämnder och styrelser ska säkerställa den egna styrningen genom löpande uppföljning och kontroller (*angående kontroller se avsnitt riskanalys och kontroller*).

Samordning av arbetet med stödåtgärder till externa parter har skett i arbetsgruppen

I kommunallagens 6 kap, 1§ framgår att styrelsen ska leda och samordna förvaltningen av regionens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnder/styrelsers verksamhet.

I tjänsteutlåtandet ”Konsekvenser av covid-19 för Västra Götalandsregionens externa övervägande om beslutsfattande och ställningstagande¹⁶” framgår att för att upprätthålla likabehandlingsprincipen och i övrigt ett regiongemensamt agerande ska koncernkontoret, oavsett var politiska beslut fattas, samordna beredningen. I tjänsteutlåtandet framgår även att nämnderna och styrelserna löpande skulle bedöma om besluten behövde kompletteras och/eller förlängas. Vidare framgår att nämnder och styrelser ska därför i sin planering och ärendeberedning skapa förutsättningar för detta. Samtliga nämnder och styrelser skulle rapportera vilka särskilda beslut som fattades med anledning av Covid-19 för att koncernkontoret löpande skulle kunna rapportera till regionstyrelsen.

Av våra intervjuer har det framkommit att behovet av samordning har varit stor, i synnerhet i början av pandemin. Ansvariga tjänstepersoner från koncernkontoret kallade i april år 2020 representanter från respektive förvaltning/bolag till en arbetsgrupp. Syftet med arbetsgruppen var att gemensamt diskutera om vägledande principer och vägval för att upprätthålla viktiga samhällsfunktioner som regionen ansvarar för. Vidare skulle samtliga nämnder och styrelser rapportera vilka särskilda beslut som hade fattats med anledning av Covid-19. Frågor som har diskuterats i arbetsgruppen har bland annat varit:

- inkomna propåer från leverantörer
- juridiska frågeställningar
- rutiner för betalningar
- hyresrabatter
- frågor för att säkerställa bokningscentral för anropsstyrd trafik
- intäktsbortfall inom kultur och särskilda beslut som har fattats med anledning av covid-19.

¹⁵ Policy för styrning i Västra Götalandsregionen, dnr RS 2019-02491

¹⁶ Konsekvenser av covid-19 för Västra Götalandsregionens externa övervägande om beslutsfattande och ställningstagande” 2020-04-07. RS 2020-02485

I arbetsgruppen har representanter från respektive förvaltning/bolag lyft, i den mån det har varit aktuellt, de beslut som har fattats inom respektive nämnder/styrelser med anledning av de stödåtgärder som har vidtagits.

Arbetsgruppen har träffats kontinuerligt under år 2020 och samtliga berörda förvaltningar och bolag har deltagit i arbetsgruppens möte.

Frågor om stödåtgärder till berörda nämnder/styrelser har berört flera olika regelverk varför en jurist från koncernkontoret har deltagit.

Av vår granskning har det framgått att de intervjuade har varit positivt inställda till gruppens arbete och att samtliga återger att det har varit ett bra stöd under arbetets gång.

Inför varje förlängning av regionstyrelsens beslut avseende stödåtgärder till externa parter har koncernkontoret via arbetsgruppen gjort en uppföljning av beslutade åtgärder. Uppföljning och analys av regionstyrelsens beslut har skett sektorsvis utifrån de 13 beslutspunkterna som fanns med i regionstyrelsens tjänsteutlåtande ”Konsekvenser av covid-19 för Västra Götalandsregionens externa övervägande om beslutsfattande och ställningstagande¹⁷”.

Uppföljning av beslutspunkterna har främst fokuserat på vilka beslut som har tagits inom respektive nämnd/styrelse, bedömningar om ”läget”, omfattning på anstånd och rabatter, om insatserna har haft avsedd effekt samt hur länge insatserna behöver fortgå.

Vår granskning har visat att dokumentationen av uppföljningen för några beslutspunkter inte har varit lätt att följa då anteckningarna från gruppens arbete har, för vissa fall, varit mycket kortfattade.

Fastighetsnämnden

Av våra intervjuer med ansvariga tjänstepersoner har dock framkommit att förvaltningen gör kontinuerliga uppföljningar som rapporteras till nämnden. Exempelvis kan nämnas att stödåtgärder till externa hyresgäster nämns dels i delårsrapport per augusti år 2020, dels i årsredovisning år 2020.

Vidare har förvaltningen även kunddialoger med hyresgästerna. Vi har i vår granskning noterat att dialogerna med hyresgästerna inte är formaliserade varför det inte går att se vilka frågor som har berörts i dialogerna.

Kulturnämnden

Av våra intervjuer med ansvariga tjänstepersoner har det framgått att en ekonomisk sammanställning över de stödåtgärder som har vidtagits presenterades för nämnden i december år 2020.

En uppföljning av beslutade stödåtgärder har även gjorts vid förlängning av beslut.

Västtrafik AB

Av våra intervjuer har det framgått att bolaget inte har gjort några separata uppföljningar av respektive beslutsunderlag. Dock framför tjänstepersoner inom bolaget att en löpande uppföljning av incitamenten till underleverantörerna följs upp månadsvis. Uppföljning av

¹⁷ ”Konsekvenser av covid-19 för Västra Götalandsregionens externa övervägande om beslutsfattande och ställningstagande” 2020-04-07. RS 2020-02485

den anropsstyrda trafiken (såsom exempelvis beställningscentralen) sker på en övergripande nivå.

Servicenämnden

Vår granskning har visat att servicenämnden har följt upp beslutspunkten avseende möjligheten till förskottering och snabbare betalning vid servicenämndens möte¹⁸ i september år 2021.

Bedömning

Vår bedömning är att nämnder och styrelser har följt upp och utvärderat de stödåtgärder som har vidtagits.

Uppföljningen av arbetet med stödåtgärder till externa parter har utförts gemensamt i arbetsgruppen

I kommunallagens 6 kap, 6§ framgår att nämnd/styrelse var och en inom sitt område ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt de bestämmelser i lag eller annan författning som gäller för verksamheten. Policy för styrning i Västra Götalandsregionen¹⁹ framgår att nämnder och styrelser ska säkerställa den egna styrningen genom löpande uppföljning och kontroller.

Vi har i vår granskning noterat att ansvariga tjänstepersoner från koncernkontoret kallade i april år 2020 representanter från respektive förvaltning/bolag till en arbetsgrupp. I arbetsgruppen har representanter från respektive förvaltning/bolag lyft, i den mån det har varit aktuellt, de beslut som har fattats inom respektive nämnder/styrelser med anledning av de stödåtgärder som har vidtagits.

Inför varje förlängning av regionstyrelsens beslut avseende stödåtgärder till externa parter har koncernkontoret via arbetsgruppen gjort en uppföljning av beslutade åtgärder. Uppföljning och analys av regionstyrelsens beslut har skett sektorsvis utifrån de 13 beslutspunkterna som fanns med i regionstyrelsens tjänsteutlåtande ”Konsekvenser av covid-19 för Västra Götalandsregionens externa övervägande om beslutsfattande och ställningstagande²⁰”.

Dessutom har samtliga nämnder och styrelser i varierande grad utfört uppföljningar av de stödåtgärder som har vidtagits till externa parter. Uppföljningarna har också rapporterats till sina respektive nämnd/styrelse.

¹⁸ Protokoll från servicenämnden, 2021-09-23 § 93

¹⁹ Policy för styrning i Västra Götalandsregionen, dnr RS 2019-02491

²⁰ ”Konsekvenser av covid-19 för Västra Götalandsregionens externa övervägande om beslutsfattande och ställningstagande” 2020-04-07. RS 2020-02485

Sammanfattande bedömning

Vår sammanfattande bedömning är att nämnder och styrelser har utformat en tillräcklig intern styrning och kontroll vid lämnande av stödåtgärder eller förändrade villkor avseende covid-19 till externa parter.

Nedan presenteras revisionsfrågorna med tillhörande bedömning.

Har nämnder och styrelser utformat en god styr- och kontrollmiljö för stödåtgärder avseende covid-19 till externa parter?

Vår bedömning är att nämnder och styrelser har utformat en god styr- och kontrollmiljö för stödåtgärder avseende covid-19 till externa parter.

Har nämnder och styrelsers stödåtgärder utgått från ändamålsenliga riskanalyser och kontroller?

Vår bedömning är att nämnders och styrelsers stödåtgärder har i huvudsak utgått från ändamålsenliga riskanalyser och kontroller.

Har nämnder och styrelser följt upp och utvärderat de stödåtgärder som har vidtagits till externa parter?

Vår bedömning är att nämnder och styrelser har följt upp och utvärderat de stödåtgärder som har vidtagits.